Lieta Nr. A420316316
Lietas arhīva Nr. AA43-0431-18/2
ECLI:LV:ADAT:2018:0214.A420316316.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 14.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Una Mihailova, tiesneši Valters Poķis un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes administratīvā akta izdošanu, sakarā ar Jūrmalas pilsētas domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Jūrmalas pilsētas domes (turpmāk arī – dome) izpilddirektora 2016.gada 29.septembra lēmumu Nr.1.1-39.1/754 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) kā administratīvā akta galīgo noformējumu atteikts izdot būvatļauju ēkas Nr.001 /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, pārbūvei. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] 2009.gada 1.oktobrī dome pieņēma lēmumu Nr.731 „Par patvaļīgās būvniecības radīto seku novēršanu /adrese/" (ar grozījumiem, kas izdarīti ar domes 2012.gada 22.novembra lēmumu Nr.634 un domes 2013.gada 7.novembra lēmumu Nr.641), ar kuru noteikts /pers. B/ atļaut turpināt dzīvojamās mājas (būves ar kadastra apzīmējumu /numurs B/) rekonstrukciju /adrese/, un līdz 2016.gada 1.oktobrim būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu noteiktā kārtībā domes būvvaldes (turpmāk – Būvvalde) komisijā akceptēt būvprojektu un saņemt būvatļauju.

[1.2] Zemesgabalā /adrese/ saskaņā ar domes 2012.gada 11.oktobra saistošo noteikumu Nr.42 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.42) 457.1.apakšpunktu pirms rekonstrukcijas uzsākšanas obligāti jāizstrādā detālplānojums.

[1.3] Atbilstoši 2016.gadā izstrādātajam būvprojektam minimālā sastāvā, kas iesniegts domes Pilsētplānošanas nodaļā 2016.gada 21.jūlijā, projektā paredzēta mājas otrā stāva būvniecība (mansards), mainot esošās jumta konstrukcijas un palielinot ēkas augstumu, kas uzskatāma par pārbūvi ar apjoma palielināšanu.

[1.4] Prasība izstrādāt detālplānojumu zemesgabalam /adrese/, lai saņemtu būvatļauju un legalizētu rekonstrukcijas procesu, ir pamatota.

[2] /pers. B/ iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par labvēlīga Būvvaldes akta izdošanu, ar kuru /pers. B/ tiktu izdota būvatļauja būvniecības iecerei /adrese/. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Prasība izstrādāt detālplānojumu /pers. B/ piederošajam īpašumam, lai saņemtu būvatļauju sakarā ar dzīvojamās ēkas jumta rekonstrukciju, ir neadekvāta un nepamatota pēc būtības.

[2.2] /pers. B/ jau 2008.gadā bija uzsākusi gatavot dokumentāciju dzīvojamās ēkas /adrese/, rekonstrukcijas projekta saskaņošanai un realizācijai, jo ēkas jumts un jumta konstrukcijas, kā arī vairākas citas sastāvdaļas bija avārijas stāvoklī ēkas vecuma un nolietojuma dēļ. Diemžēl pieteicēja nepaguva veikt visus nepieciešamos saskaņošanas darbus un 2008.gada rudens vētrās dzīvojamās mājas jumts neizturēja un daļēji iebruka. Sakarā ar to, ka šādā situācijā tika apdraudēta ne tikai pati ēka, bet arī tajā dzīvojošo personu manta, veselība un pat dzīvība, /pers. B/ bija spiesta steidzami uzsākt renovācijas darbus, lai radušos situāciju novērstu.

[2.3] /pers. B/ 2012.gada 7.septembrī tika izsniegts Būvvaldes Plānošanas un arhitektūras uzdevums – lēmums Nr.1599 – dzīvojamās mājas /adrese/, rekonstrukcijai. /pers. B/ secināja, ka tas satur virkni noteikumu un nosacījumu, kurus iesniedzēja vispār nav pieprasījusi vai kuri ir neskaidri, vai kuri nepamatoti un nesamērīgi ierobežo /pers. B/ tiesības. Cita starpā, Plānošanas un arhitektūras uzdevums saturēja nosacījumu 1.8.punktu izstrādāt teritorijas detālplānojumu. Nepiekrītot izvirzītajiem rekonstrukcijas priekšnoteikumiem, 2012.gada oktobrī domei tika iesniegts apstrīdēšanas iesniegums, kurā lūgts atcelt kā nesamērīgus un nepamatotus virkni Plānošanas un arhitektūras uzdevumā ietvertos nosacījumus, t.sk. prasību izstrādāt teritorijas detālplānojumu. Dome atteicās atcelt Plānošanas un arhitektūras uzdevumā ietverto prasību par detālplānojuma izstrādi. Saskaņā ar administratīvā procesa noteikumiem Plānošanas un arhitektūras uzdevums nav uzskatāms par administratīvo aktu, bet gan par tā saucamo starplēmumu, tāpēc tiesā to pārsūdzēt nebija iespējams.

[2.4] Nav saprotams, kāpēc ēkas jumta avārijas likvidēšanai, bēniņu un jumta konstrukcijas nomaiņai – rekonstrukcijai, jauna jumta seguma uzklāšanai ir nepieciešams izstrādāt teritorijas detālplānojumu. Prasība izstrādāt detālplānojumu ir nesamērīga un neadekvāta, kas ierobežo /pers. B/ kā īpašnieces tiesības rīkoties ar savu īpašumu, t.sk. tiesības to remontēt, uzturēt, pasargāt no bojājumiem, saglabāt un pilnvērtīgi izmantot īpašumā esošās ēkas telpas.

[2.5] Dome, kā priekšnosacījumu būvatļaujas saņemšanai izvirzot detālplānojuma izstrādi, nepamatoti plaši piemēro minētās tiesību normas.

[2.6] Detālplānojuma izstrādes pieprasījums minētajos apstākļos un atteikums izsniegt būvatļauju jumta rekonstrukcijas veikšanai pārkāpj Latvijas Republikas Satversmes un administratīvā procesa principus (privātpersonas tiesību ievērošanas princips, tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips, demokrātiskās iekārtas princips, samērīguma princips). Tas neveicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, tas neveicina lietderīgākā un taisnīgākā rezultāta panākšanu, tas neaizsargā citu personu tiesības, demokrātisko iekārtu, sabiedrisko drošību, labklājību un tikumību, sabiedrība neiegūst nekādu labumu no detālplānojuma prasības izvirzīšanas un no atteikuma izsniegt būvatļauju jumta rekonstrukcijai. Vienīgais, ko Būvvaldes rīcība veicina, ir nepamatota rekonstrukcijas procesu birokratizācija, sarežģīšana un sadārdzināšana. Pārsūdzētais lēmums nepamatoti

ierobežo īpašnieka tiesības pilnvērtīgi rīkoties ar īpašumu – to uzturēt, saglabāt un izmantot.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.septembra spriedumu pieteikums apmierināts un uzlikts pienākums domei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atkārtoti izvērtēt /pers. B/ būvniecības iesniegumu un izdot administratīvo aktu. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka lietā noskaidrojams, vai Būvvaldes prasība izstrādāt detālplānojumu zemesgabalam /adrese/, lai saņemtu būvatļauju un legalizētu rekonstrukcijas procesu, ir pamatota.

[3.2] Tiesa atzina, ka no lietas materiāliem izriet, ka dzīvojamās ēkas pārbūves rezultātā palielināsies ēkas augstums, t.i., mainīsies būves apjoms.

[3.3] Tiesa secināja, ka Būvvalde pamatoti konstatējusi, ka būvdarbi atbilst Būvniecības likuma 1.panta 9.punktā ietvertajai būves pārbūves definīcijai, jo patvaļīgu būvdarbu rezultātā ir mainījies dzīvojamās mājas apjoms. Tātad, ja /pers. B/ veiktie būvdarbi ir atzīstami par būves pārbūvi, tad atbilstoši saistošo noteikumu Nr.42 457.1.apakšpunktam pirms rekonstrukcijas uzsākšanas teritorijās, kas norādītas kartē „Detalizētas plānošanas teritorijas" obligāti jāizstrādā detālplānojums.

[3.4] No minētā secināts, ka Būvvaldes prasība izstrādāt detālplānojumu zemesgabalam /adrese/, lai saņemtu būvatļauju un legalizētu rekonstrukcijas procesu, bija atbilstoša Būvvaldes 2016.gada 16.augusta lēmuma Nr.1626 pieņemšanas brīdī spēkā esošam normatīvo aktu regulējumam.

[3.5] Tiesa atzina, ka norādītais apstāklis pats par sevi nav pietiekams, lai tiesa atzītu, ka /pers. B/ nelabvēlīgais pārsūdzētais lēmums, ar kuru atteikts izdot būvatļauju, ir tiesisks.

[3.6] Tiesa secināja, ka spēkā esošo domes 2016.gada 24.marta saistošo noteikumu Nr.8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.8) 2451.1.apakšpunkta tikai gramatiska piemērošana, nevērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, privātpersonas tiesību ierobežojumu un sabiedrības labumu, ko tā iegūs no šī ierobežojuma, rada nesamērīgu slogu /pers. B/ un liedz iespēju izpildīt ar domes 2009.gada 1.oktobra lēmumu Nr.731 uzlikto pienākumu. Tādējādi tiesa atzina, ka pārsūdzētais lēmums ir nepamatots.

[3.7] Tiesa atzina, ka izskatāmajā lietā dome kā augstāka iestāde nav ņēmusi vērā, ka konkrētajā gadījumā piemērotā materiālo tiesību norma apstrīdēšanas stadijā ir zaudējusi spēku. Tāpat dome nav piemērojusi jaunākās tiesību normas, ņemot vērā, ka tajās prasība obligāti izstrādāt detālplānojumu ir saistīta ar zemes vienības atrašanos Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā.

[3.8] Tiesa atzina, ka būvatļaujas izdošana izskatāmās lietas apstākļos ir ne tikai /pers. B/ interesēs, bet arī visas sabiedrības interesēs dzīvot sakārtotā un drošā vidē, jo tas sekmēs patvaļīgi veikto būvdarbu legalizēšanu un to atbilstību normatīvo aktu prasībām. Tādējādi tiks nodrošināts būvniecības procesa tiesiskums pašvaldības teritorijā.

[3.9] Tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā ir nepieciešams izdarīt lietderības apsvērumus un domei uzliekams pienākums atkārtoti izvērtēt /pers. B/ iesniegto būvniecības iesniegumu un būvprojektu minimālā sastāvā.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.septembra spriedumu dome iesniedza apelācijas sūdzību, tajā norādot turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Konkrētajā gadījumā, kā tas pareizi konstatēts spriedumā, iestāde secinājusi, ka /pers. B/ pirms rekonstrukcijas uzsākšanas obligāti jāizstrādā detālplānojums, proti, iestāde norādījusi uz obligātu apstākli, kam, iestādes ieskatā, būtu jābūt, bet kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, un attiecīgi atteikusi izdot būvatļauju būvniecības iecerei /adrese/, neanalizējot, vai iestājušies pārējie normatīvajos tiesību aktos noteiktie apstākļi attiecīgā administratīvā akta izdošanai atbilstoši pastāvošajiem faktiskajiem apstākļiem.

[4.2] Pat secinot, ka izskatāmajā lietā prasība izstrādāt detālplānojumu, lai saņemtu būvatļauju dzīvojamās ēkas pārbūvei, nav samērīga, izskatot /pers. B/ prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, atbilstoši pastāvošajai un pašas tiesas pieminētajai judikatūrai tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma bija objektīvi jāizvērtē, vai /pers. B/ konkrētajā gadījumā ir tiesības uz attiecīgo būvatļauju.

[4.3] Būvatļaujas saņemšanai, cita starpā, būtu nepieciešama arī kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstiska piekrišana.

[4.4] Konkrētajā gadījumā nav atrodami tādi īpaši un pārliecinoši argumenti, kas varētu būt par leģitīmu pamatu iestādei atkāpties no likumā noteiktās tiesisko seku īstenošanas. Tāpat konkrētajā gadījumā detālplānojuma obligātā izstrādē nav saskatāma arī personas pamattiesību ierobežošana. Nepareizs ir tiesas uzskats, ka par šādu tiesību doktrīnā pieminēto netipisko gadījumu un izņēmumu izskatāmo lietu padara apstāklis, ka konkrētajā gadījumā ir runa par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu. Iestāde, atkāpjoties no likumā noteiktās tiesisko seku īstenošanas, veicinās patvaļīgo būvniecību un tiesisko nihilismu.

[4.5] Pilnībā nepamatota ir tiesas norāde, ka tāda tiesību norma, kas neparedz iestādei rīcības brīvību, paredz tiesības arī izdarīt lietderības apsvērumus. Konkrētajā gadījumā izšķiršanos jau ir izdarījis likumdevējs, nepiešķirot iestādei rīcības brīvību, bet gan nosakot obligātu detālplānojuma izstrādes nepieciešamību konkrēti noteiktajos gadījumos. Likumdevējs, kurš, pieņemot likuma noteikumu, arī ir saistīts ar samērīguma principu, jau samērīguma apsvērumus ir izdarījis. Šaubu gadījumā tiesa var vērsties Satversmes tiesā, lai tā pārbauda, vai likumdevējs patiešām tam saistošo samērīguma principu ir ievērojis.

[5] /pers. B/ paskaidrojumā par domes apelācijas sūdzību atzina to par nepamatotu, norādot turpmāk minētos argumentus.

[5.1] Būvdarbi faktiski ir veikti, un dabā arī reāli pastāv. Domei bija iespēja ne tikai teorētiski izvērtēt būvniecības dokumentus, bet arī pārliecināties par situāciju dabā, tostarp, par to, ka veiktie būvdarbi, būves augstums, vizuālais izskats atbilst konkrētai teritorijai izvirzītajām prasībām. Proti, vai pēc detālplānojuma izstrādes būtu nepieciešams veikt kādas izmaiņas vai arī dzīvojamā ēka varētu palikt pašreizējā stāvoklī un prasība izstrādāt detālplānojumu kļūtu formāla. Dome nav norādījusi kādu apbūves parametru precizēšanai būtu nepieciešams izstrādāt detālplānojumu.

[5.2] Dzīvojamās mājas pārbūvei 2006.gada 16.jūnijā ir saņemts saskaņojums no kaimiņu zemesgabala pilnvarotās personas /pers. F/.

[5.3] Saistošo noteikumu Nr.42 457.1.apakšpunkts nonāk pretrunā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1.panta 10.punktā ietverto. Ēkas apjoms ir atļautajā pašvaldības apbūves noteikumos noteiktajā apjomā, ēkas novietojums ir nemainīgs, un zemesgabala infrastruktūra nav mainīta. Līdz ar ko domes pieņemtais lēmums ar prasību izstrādāt detālplānojumu nonāk pretrunā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 28.pantu.

[5.4] Dome pārkāpj Administratīvajā procesa likumā minētos principus, kas ir gan privātpersonas tiesību ievērošanas, gan tiesību normu saprātīgas piemērošanas, gan demokrātiskās iekārtas, gan samērīguma principa prasības.

[6] Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.pantu pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka domes apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja ir iesniegusi pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta – būvatļaujas ēkas Nr.001 /adrese/ pārbūvei – izdošanu.

Atbilstoši judikatūrai (skat. arī Augstākās tiesas 2009.gada 11.decembra sprieduma Nr.SKA?345/2009 10.punktu un 2010.gada 2.jūlija sprieduma Nr.SKA?302/2010 8.punktu), izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai jāpārbauda, vai pieteicējam atbilstoši lietā konstatētajiem apstākļiem ir vai nav tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Turklāt lieta jāizskata atbilstoši lietas izskatīšanas laikā konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem. Tiesa nevar ar spriedumu uzlikt iestādei pienākumu piemērot spēku zaudējušas tiesību normas.

Līdz ar to labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi tiek vērtēti pēc tām materiālo un procesuālo tiesību normām, kas ir spēkā attiecīgā nolēmuma pieņemšanas laikā.

[9] Būvniecības likuma 15.panta 1.punkts paredz, ka būvatļauju izdod, ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem).

Pārsūdzētajā lēmumā atzīts, ka zemesgabalā /adrese/, saskaņā ar Jūrmalas teritorijas apbūves noteikumiem pirms rekonstrukcijas uzsākšanas obligāti jāizstrādā detālplānojums, jo tas atrodas savrupmāju apbūves teritorijā krasta kāpu aizsargjoslā un valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa teritorijā un atbilstoši saistošo noteikumu Nr.42 saistošās grafiskās daļas kartēm „Apgrūtinājumi" un „Detalizētās plānošanas teritorijas" zemesgabalam ir šādas aizsargjoslas: krasta kāpu aizsargjosla un detalizētas plānošanas teritorija.

Apgabaltiesa pārbauda, vai normatīvie akti paredz detālplānojuma izstrādi kā priekšnoteikumu konkrētās būvniecības veikšanai.

[10] Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 3.punkts paredz, ka krasta kāpu aizsargjoslā aizliegts celt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot gadījumus, kad ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana ir paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā un šīs darbības ir saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi;

Saistošo noteikumu Nr.8 2451.1.apakšpunkts paredz, ka detālplānojumu obligāti izstrādā pirms jaunu zemes vienību veidošanas, jaunas būvniecības vai pārbūves uzsākšanas teritorijās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā.

Pieteicēja iesniedza domes Pilsētplānošanas nodaļā būvprojektu minimālā sastāvā „Viena dzīvokļa mājas pārbūve /adrese/". Būvprojekts paredz ēkas otrā stāva izbūvēšanu, mainot esošās jumta konstrukcijas un palielinot ēkas augstumu, jumtu veidot divslīpju (mansards) (lietas 39. lapa).

Saistošajos noteikumos Nr.8 būves pārbūves termins tika skaidrots 3.13.apakšpunktā. Tomēr saistošo noteikumu Nr.8 darbība šajā daļā ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2016.gada 9.septembra rīkojumu Nr.215 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2016.gada 24.marta saistošo noteikumu Nr.8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" darbības apturēšanu daļā" apturēta, jo ministrs atzina, ka noteikumu 3.13.apakšpunktā ietvertā termina „būves pārbūve" definīcija neatbilst Būvniecības likuma 1.panta 9.punktā sniegtajam šī termina skaidrojumam un ka normatīvajā aktā neietver normas, kas dublē augstāka vai tāda paša spēka normatīvā akta tiesību normās ietverto normatīvo regulējumu.

No minētā apgabaltiesa secina, ka saistošajos noteikumos Nr.8 izmantotais termins atbilst Būvniecības likuma 1.panta 9.punktā iekļautajam terminam „būves pārbūve" un tas ir: būves pārbūve ir būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu.

No lietas materiāliem secināms un lietā nav strīda par to, ka lūgums par būvatļaujas izsniegšanu iesniegts, lai izpildītu domes 2009.gada 1.oktobra lēmumu Nr.731 (lietas 67.-70. lapa), ar kuru pieteicējai atļauts turpināt dzīvojamās ēkas rekonstrukciju /adrese/, un saņemt būvatļauju. Lēmumā konstatēts, ka izpildītais būvdarbu apjoms pārsniedz konservācijas projektā paredzēto.

Būvprojekts minimālā sastāvā „Viena dzīvokļa mājas pārbūve /adrese/" paredz ēkas otrā stāva izbūvēšanu, palielinot ēkas augstumu.

Ņemot vērā minēto un arī lietas dalībnieku paskaidrojumus, apgabaltiesa vērtē, ka lietā nav strīda, ka saistībā ar pieteicējas patvaļīgi veiktajiem būvdarbiem un atbilstoši pieteicējas dokumentāri noformētajai būvniecības iecerei līdz ar ēkas augstuma palielināšanu ir mainījies būves apjoms. Savukārt būves apjoma palielināšana atbilst terminam „būves pārbūve".

No minētā apgabaltiesa secina, ka atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam ēkas /adrese/, pārbūvei ir nepieciešams izstrādāt detālplānojumu.

[11] Dome paskaidrojumos norādīja, ka detālplānojuma izstrāde ir nepieciešama konkrētu apbūves kritēriju precizēšanai.

Apgabaltiesas vērtējumā, normatīvo aktu prasība izstrādāt detālplānojumu būvei, kuras būvniecība jau ir pabeigta, kura iekļaujas ainavā un atbilst konkrētās teritorijas izmantošanas prasībām, ir samērā formāla. Tomēr normatīvais regulējums pieprasa šādas prasības ievērošanu. Par šo nosacījumu pieteicēja bija informēta jau ar domes 2009.gada 1.oktobra lēmumu Nr.731, kurā kā nosacījums atļaujai turpināt dzīvojamās ēkas rekonstrukciju /adrese/, ir izvirzīta prasība izstrādāt detālplānojumu. Norāde, ka būvniecība tiek veikta teritorijā, kurai obligāti jāizstrādā detālplānojums, ir iekļauta arī 2012.gada 26.septembra Plānošanas un arhitektūras uzdevumā dzīvojamās ēkas rekonstrukcijai.

Pieteicēja norādīja, ka viņai bija iebildumi pret šī nosacījuma iekļaušanu 2012.gada 26.septembra Plānošanas un arhitektūras uzdevumā, bet viņa šo pašvaldības lēmumu nav pārsūdzējusi, jo uzskatījusi, ka šis lēmums ir tā saucamais starplēmums. Apgabaltiesa norāda, ka gadījumā, ja plānošanas un arhitektūras uzdevums satur tādus nosacījumus, kas padara turpmāku būvniecības procesu neiespējamu, tas iegūst galīgā noregulējuma statusu un ir pārsūdzams tiesā. Tomēr šim apstāklim nebūtu izšķirošas nozīmes, jo tieši tāds pats strīds tiek risināts šajā lietā.

Apgabaltiesa no Jūrmalas pilsētas teritorijas apbūves noteikumiem laika posmā no 2009. līdz 2016.gadam nekonstatē, ka normatīvo aktu prasības būtu grozītas tādā veidā, ka pieteicēja varēja paļauties, ka patvaļīgās būvniecības legalizācijai detālplānojums nebūs nepieciešams.

Vienlaikus apgabaltiesa norāda, ka pieteicēja 2008.gadā varēja ēku atjaunot iepriekšējā stāvoklī, nemainot būves apjomu un bez detālplānojuma izstrādes, bet viņa pati izvēlējās palielināt būves apjomu, turklāt to izdarīja patvaļīgas būvniecības veidā. Līdz ar to pieteicējai ir jāpacieš visas sekas, ko radījusi viņas prettiesiskā rīcība.

[12] Tiesību teorijā atzīts, ka tiesa var novērst likumā paredzētās obligātā administratīvā akta izdošanu netipiskos gadījumos, ja tas noved pie samērīguma principa pārkāpuma. Šādos gadījumos var būt runa par klaji nesamērīgu rezultātu, kad likuma regulējums no taisnīguma viedokļa nav vienkārši uzskatāms par pamatoti apšaubāmu, bet gan ir pretrunā ar sabiedrības vairākuma taisnīguma izjūtu (Levits E. Samērīguma princips un obligātais administratīvais akts. Jurista vārds, 2007.gada 27.marts, Nr.13 (466)).

Apgabaltiesa uzskata, ka samērīguma principa izvērtēšana gadījumos, kad iestādei ir jāizdod obligātais administratīvais akts, būtu pieļaujama gadījumos, kad privātpersona rīkojusies tiesiski un tāpēc tai būtu pamats paļauties, ka tās tiesību aizskārums ir samērojams ar sabiedrības labumu.

Šajā gadījumā pieteicēja ir veikusi patvaļīgu būvniecību un, zinot savu tiesisko pienākumu izstrādāt detālplānojumu, apzināti izvairījusies no normatīvā akta prasību izpildes. Šādos apstākļos apgabaltiesa neuzskata par iespējamu ļaut pieteicējai izvairīties no normatīvajos aktos noteiktās procedūras ievērošanas. Turklāt šādas situācijas akcepts radītu nevienlīdzīgus apstākļus tām personām, kuras godprātīgi ievēro normatīvos aktus un izpilda visus nosacījumus pirms būvniecības uzsākšanas, kā arī radītu precedentu, ka persona veic būvniecību patvaļīgi un, atsaucoties uz tiesību normas formālo raksturu, izvairās no būvniecības procedūras ievērošanas. Apgabaltiesas vērtējumā, sabiedrības vairākuma taisnīguma izjūta prasītu vienādu nosacījumu izvirzīšanu visiem būvniekiem.

[13] Apgabaltiesa konstatē, ka laikā, kad tika pieņemts pārsūdzētais lēmums, apbūves noteikumus Jūrmalas pilsētā regulēja saistošie noteikumi Nr.8 (īstenojami no 2016.gada 9.septembra).

Pārsūdzētajā lēmumā ir pārbaudīts Būvvaldes 2016.gada 16.augusta lēmuma Nr.1626 tiesiskums, vērtējot saistošo noteikumu Nr.42 prasības, bet pārsūdzētajā lēmumā nav izvērtēts, vai būvatļaujas izsniegšana ir pieļaujama atbilstoši spēkā esošajiem saistošajiem noteikumiem Nr.8.

Apgabaltiesa konstatē, ka saistošie noteikumi Nr.42 paredzēja, ka teritorijas, kurām ir obligāti izstrādājams detālplānojums, tiek norādītas atsevišķi kartēs „Aizsargjoslas" un „Detalizētas plānošanas teritorijas", kurās ir iezīmēta arī teritorija Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā. Savukārt saistošo noteikumu Nr.8 2451.1.apakšpunkts precīzi paredz, ka detālplānojumu obligāti izstrādā pirms pārbūves uzsākšanas teritorijās Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā.

Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka saistošo noteikumu Nr.42 un saistošo noteikumu Nr.8 regulējums attiecībā uz prasību izstrādāt detālplānojumu pirms pārbūves uzsākšanas teritorijā Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā ir analogs un apgabaltiesa nekonstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā būtu pieļauts procesuāls pārkāpums vai nepareizi piemērotas tiesību normas.

[14] Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja nav izpildījusi nosacījumus būvprojekta apstiprināšanai un ka pieteicējas pieteikums par labvēlīgu administratīvo aktu ir noraidāms.

[15] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums par detālplānojuma izstrādes nepieciešamību pamatā ir pareizs, bet pirmās instances tiesa nav pareizi piemērojusi samērīguma principu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente U.Mihailova

Tiesneši V.Poķis

O.Priedītis